

Editörden / From The Editor

Değerli okurlarımız,

Diyaret İlmî Dergi'nin yeni sayısı ile birlikte alanlarına katkı yapacaklarını düşündüğümüz on üç makaleyi istifadelerinize sunuyoruz.

Zeynep Soyarslan, “Ebû Ca‘fer et-Tahâvî (ö. 321/933) ve Ebû Bekr er-Râzî el-Cessâs'ın (ö. 371/981) Ahkâmü'l-Kur'ân'larının Rivayet ve Re'y Kulları Açısından Karşılaştırılması” isimli makalesiyle Hanefî gelenekte önemli yeri olan iki âlimin ahkâm ayetlerine yaklaşımlarını kaleme aldıkları eserleri bağlamında değerlendirmeye tabi tutmaktadır. Nadiye Bulut tefsir ilminin konuları içerisinde yer alan vücûh ve nezâir kavramlarını ilk kullandıkları dönemden itibaren günümüze kadar geçirdikleri anlam değişiklikleri çerçevesinde “Mukâtil'den Günümüze Vücûh-Nezâir Tanımları” adlı çalışmasıyla incelemektedir.

Hamdi Türkoğlu, bazı hadis metinlerinde yer alan “İman etmiş olamaz” ifadesinin, kullanıldığı bağlama göre hakiki-mecaz ayrımına dayanarak âlimlerce anlamlandırmaya tabi tutulduğunu ve imanla alakalı hususlarda imanın nefyine, diğer meselelerde ise imanın kemaline hamledildiğini “İman Etmiş Olmaz Kalıbıyla Nakledilen Rivâyetler Üzerine Bir İnceleme” adlı makalesiyle dile getirmektedir. “Cuma Hutbesini Dinlemekle İlgili Rivayetler ve Hükümler” isimli çalışmalarıyla Furkan Çakır ve Süleyman Şahin, hutbe ahkâmına dair rivayetleri ve fakihlerin bu konuda vermiş oldukları hükümleri araştırma konusu yapmışlardır.

“Hayız ve Nifas Dönemleri ile İlgili Bâtıl İnançlara Dayalı Uygulamaların İslâm Fıkıhı Açısından Değerlendirilmesi” adlı makalesiyle Tuğba Duru, kadınların özel hâllerine yönelik toplumda oluşan yanlış kanaatleri örnekler üzerinden irdelemekte ve İslâm hukuku çerçevesinde meseleyi sahih zeminde değerlendirerek bu yanlışları tashih etmeye çalışmaktadır. Yasin Akan, “Kâdî Abdülcebâr'da Emir-İrade İlişkisi ve Mutlak Emrin Delaletine Dair Meseleler” isimli araştırmasıyla Mu'tezile mezhebinin düşünce sistematüğini merkeze alarak fıkıh ilmi açısından Kâdî Abdülcebâr'ın emir-irade ilişkisi noktasındaki görüşlerini ve mutlak emrin delâleti ile ilgili meselelere yaklaşımını tespit etmeye çalışmıştır. Taha Yılmaz, “1917 Hukuk-ı Aile Kararnâmesinin Teşekkülü, Klasik Fıkıhtan Ayrılan Yönleri ve Aile Hukuku Bağlamında Kararnâmenin İhtiyaç Olma Olgusu” adlı çalışmasıyla Osmanlı'nın son döneminde ihtiyaca binaen aile hukuku alanında yapılan bir düzenleme olan 1917 Osmanlı Hukûk-ı Âile Kararnâmesini ihtiva ettiğı genel ve özel hükümler bağlamında klasik Osmanlı fıkıhından ayrılan yönleriyle incelemektedir. “Müslüman-Çoğunluklu Ülkelerde Aile Kanunlarının Tarihî Seyri” isimli makalesiyle Miyase Yavuz Altıntaş, İslâm dünyasında 19. yüzyıldan itibaren başlayan ve günümüzde de devam eden kanunlaştırma ve yenilenme hareketlerini aile hukuku/ahval-i şahsiyye alanında irdelemektedir.

“Eş‘arî Kelâm Geleneğinde İmâmet Nazariyesi: Diyâuddîn Ömer er-Râzî Örneği” adlı incelemesiyle Hamdi Yalçın, İslâm düşünce tarihinin tartışma konuları içerisinde yer alan imamet ve bu kavram etrafında şekillenen düşünceleri Sünni/Eş‘arî paradigmaya bağlı kalarak değerlendiren ve yaşadığı dönemin şartlarına göre yeni bakış açısıyla ele alan Diyâuddîn Ömer er-Râzî özelinde ortaya koymaktadır. Lütfi Bozkale, “Kādî Abdülcebbar’da Akıl-Nakil İlişkisi Bağlamında Aklın Önemi” isimli makalesiyle Müslüman düşüncesinde önemli bir yere sahip olan akliyyât-sem‘iyyât ilişkisine kendinden önceki geleneği dikkate alarak özgün bir bakış açısı getiren Kādî Abdülcebbar’ın akıl-nakil ilişkisinde aklın yetkinliği sorununa getirdiği çözüme genel bir bakış sunmaktadır.

Sedat Baran, “Molla Sadrâ’da Vâcibü’l-Vücûd’un İspatında Burhan-ı Hareket” adlı çalışmasıyla Molla Sadrâ’nın hareket delili üzerinden Allah’ın varlığını ispat için ortaya koyduğu düşünce yönteminin yeterliliğini ve Aristoteles eleştirisini irdelemiştir. “İbn Rüşd Felsefesinin Yahudiler Üzerindeki Etkisi” isimli makalesiyle Taha Sürmeli, Aristoteles’in eserlerini özgün bir şekilde ele alıp şerh eden ve Batı dünyasına tanıtarak büyük bir üne kavuşan İbn Rüşd’ün Yahudi düşüncesi üzerindeki etkisini ve İbn Rüşd’ün eserlerini Yahudi düşünce ortamına aktaranları konu edinmektedir.

Yaşar Özrili, “An Attempt to Understand Islamic Arts With Deconstruction -Yapısöküm ile İslam Sanatlarını Anlama Denemesi-” adlı çalışmasında “İslâm sanatında yapısöküm, geleneksel İslâm sanatı formlarını veya motiflerini, onların geleneksel anlamlarını çözümleyerek veya dönüştürerek ele alır. Bu, geleneksel İslâm sanatının normlarını ve kalıplarını sorgulayarak, onları yeniden yorumlar. Bu yaklaşım, genellikle mevcut yapıları veya motifleri parçalara ayırarak, ardından bunları yeniden düzenleyerek veya dönüştürerek gerçekleştirilir.” ifadeleriyle İslâm sanatlarını Derrida’nın fikirleri çerçevesinde yeniden ele alma denemesini yapmaktadır.

Dergimizin 60/2. sayısının akademi ve ilim dünyasına katkı sunması temennisile.

Prof. Dr. Huriye Martı